

קונטרס

פרשת שופטים

שנאמרו על ידי

כ"ק אדמו"ר שליט"א

מהאלמין

*

ה'תשנ"ו

הוצאת אור יחזקאל

ברוקלין, נוא יארק יע"א
חודש תשרי תשנ"ז לפ"ק

פרשת שופטים

- א -

ונגשו הכהנים בני לוי כי במ בחר ה' אלקיך לשרתו וגו' ועל פיהם יהיה כל ריב וכל נגע. וכל זקני העיר ההוא וגו' וענו ואמרו ידינו לא שפכו את הדם הזה ועינינו לא ראו. כפר לעמך ישראל אשר פדית ה' ואל תתן דם נקי בקרב עמך ישראל ונכפר להם הדם. ואתה תבער הדם הנקי מקרבך כי תעשה הישר בעיני ה'.

- א -

פירש"י ונכפר להם הדם וכי' שמשעשו כן יכופר להם העון. והאבן עזרא כתב ואתה תבער הדם הנקי וכי' כי לא ישפך דם נקי בארצך אם תעשה הישר בעיני ה'.

בבעל הטורים כתב, כפר לעמך ישראל - מכאן שכל ישראל ערבין זה לזה. כפר לעמך ישראל אשר פדית - ר"ת בגימטריא זה הכהנים, עכ"ל הבעל הטורים.

בתחילה נקדים כמה דקדוקים:

(א) צ"ב מדוע נגשו הכהנים דייקא, כי במ בחר ה"א לשרתו וגו', הלא ענין הנרצח של העיר ההיא שייך לכל אנשי העיר, וא"כ מדוע דוקא הכהנים.

(ב) צ"ב מ"ש ועל פיהם יהיה כל ריב וכל נגע, מאי נפקא לן מינה כאן, בפרשת עגלה ערופה, אם על פיהם יהיה כל ריב וכל נגע או לאו.

(ג) צ"ב מה שאמרו "ידינו לא שפכו את הדם הזה ועינינו לא ראו", מה שייך דבר זה לידיהם ועיניהם של הזקנים.

(ד) צ"ב מהו השייכות של הפסוק כפר לעמך ישראל (אשר הוא לשון תפילה שאמרו זקני העיר ההוא) לענין הערבות של כל ישראל ערבין זה לזה.

(ה) סמיכות פסוקים אלו לתחילת פרשת כי תצא, כי תצא למלחמה על אויביך ונתנו ה"א בידך ושבת שביו.

(ו) בכמה שנים קורים פרשה זו בשבת מברכים חודש אלול, ובשאר השנים קורים פרשה זו בשבוע הראשונה של החודש, וצ"ב השייכות בין פרשה זו לחודש אלול.

- ב -

ואפשר לומר בדרך רמז עפימ"ש בספר מטה אפרים (סימן תקפ"א סעיף ח'), וז"ל, נוהגין בכל יום מראש חודש אלול ואילך אחר התפילה אומרים בציבור עשרה מזמורים תהלים, ומתכוונים לגמור כל תהלים קודם ראש השנה, והוא עולה כמנין כפ"ר וכו' עיי"ש, וכ"כ בסידור יעב"ץ.

ועיין בספה"ק אגרא דכלה (צירופי בראשית) שכתב, בראשיית יצורף אותיות ית"ב אר"ש, מנהג ישראל תורה הוא לומר תהלים בכל חודש אלול, ר"ת יאמרו תהלים ב'חודש אלול ר'צוים ש'בחיו, עיי"ש.

ובספה"ק עמק המלך (דף ט"ו) הביא מעשה נפלאה איך שעיי אמירת תהלים הציל איש אחד עיר אחת במשך שנים הרבה, וזה לשון קדשו:

"נמצא כתוב כי בשנת קי"ב היה איש מסכן וחסיד, ולא היה כל כך יודע ספר לבד פשוטי המקרא, והיה זקן ונפטר בשיבה טובה, ותוך שלושים יום לפטירתו בא בחלום לחכם אחד מופלג, ונדמה לו שהיה עומד לפניו בתכריכין, וספר קטן בזרועו".

"אמר לו החסיד, האינך האיש אשר קברנו אותך ביום פלוני. אמר לו, כן דברת, אני הוא. אמר לו, ומה הספר הזה בידך. אמר לו, ספר תהלים, ובאתי להזהירך שתזהיר את בני הישוב ההוא

שהייתי דר בו שיבריחו עצמם מן העיר, וימלטו את נפשם, כי כלתה עליהם הרע, כי כל עוד שהייתי דר בו בחיי ששילמתי וגמרתי ספרי תהלים בכל יום זה כמה שנים, בזכות זה האריכו בשלוח וניצולו עד הנה, ומעתה אין מי שיגין עליהם".

"ויהי בבוקר, ותפעם רוחו של אותו חסיד, ושלת שליח מיוחד לשם במכתב והזהירם. והנה מקצתם היראים דברי חסיד נמלטו וניצולו, ומקצתם נתיאשו מן הפורענות ונשארו שם, ולא השגיתו בדברי החסיד עד שפגעה בהם יד ה'. ומיום ההוא ששמע החסיד דבר זה לא נמנע מלומר ספר תהלים בכל שבוע, על כן אל תרפה ידך ממנו, כי מי שהוא רגיל ודש בו בספר תהלים הוא דוחה כל מיני פורענות וכמה פגעים מעליו ומעל בני ביתו ומעל משפחתו ומכל בני דורו, ומגלגל עליו ועליהם כל מיני שפע ורחמים וחסדים טובות ברכות והצלחות, אשרי הזוכה ומזכה את הרבים", עכ"ל.

ומובא בספר תמימי דרך, מה שאירע בימי הבעל שם טוב הקדוש זי"ע, שנגזרה פע"א גזירה בשמים על מושב אחד של ישראל לכליון רח"ל, קרא אליו הבעל שם טוב את חבריו, הצדיקים הנסתרים ר' מרדכי ור' קהת, וטכס עצה כיצד לבטל את הגזירה. והבעל שם טוב עשה עליית נשמה, וראה כי כבר נגזרה גזירה ואין להשיב. בהילוכו בחזרה דרך ההיכלות, ראה בהיכל אחד אור גדול ביותר. התבונן וראה כי זהו היכלו של איש כפרי אחד, שהוא גומר את התהלים חמש פעמים בכל יום, ואותיות התהלים מתנוצצות בהיכל זה. נסע הבעל שם טוב אל הכפרי הזה, ואמר לו:

אילו היית יודע שבעולם הבא שלך תוכל להציל ישוב מישראל, היית עושה זאת?

השיב הכפרי: "אם יש לי עולם הבא, אני נותנו במתנה להצלת אותו ישוב".

ונתבטלה הגזירה בזכות אותו יהודי פשוט, שהיה גומר את התהלים חמש פעמים בכל יום.

רואים אנו מזה גודל כח אמירת תהלים, איך שמבטלת גזירות רעות מעל ראשי עם קודש, וכידוע מצדיקים שפירשו הפסוק (תהלים ק"ו ב') מי ימלל גבורות ה' ישמיע כל תהלתו, פ"י ימל"ל מלשון מוללין מלילות (ביצה דף י"ב ע"ב), דאם רוצה להכרית את גבורות ה' היינו מדת הדין, אפשר לעשות כן ע"י "ישמיע כל תהלתו", שיגמור כל ספר תהלים, כי אמירת ספר תהלים מכרית את מדת הדין והגבורה, ומעורר מדת הרחמים על ישראל אנס"ו.

- ג -

ועל פי זה נבין שפיר מה שפירש"י על פסוק ונכפר להם הדם וגוי שמשעשו כן יכופר להם העון. פ"י דאם יקיימו תיבת "כפר", דהיינו שיגמרו במשך חודש אלול ב' פעמים את ק"נ מזמורי תהלים, כמנין כפ"ר, אז בודאי "יכופר להם העון". והטעם בזה, דהנה אמרו רז"ל שדוד המע"ה ביקש מאת הקב"ה שתהא חשובה אמירת תהלים כעוסק בנגעים ואהלות, והקב"ה מילא בקשתו.

- ד -

והנה איתא בגמרא (ר"ה דף י"ח ע"א) על פסוק (שמואל א' ג') לכן נשבעתי לבית עלי אם יתכפר עון בית עלי בזבח ובמנחה, אמר רבא בזבח ובמנחה אינו מתכפר אבל מתכפר בתורה ובגמילות חסדים וכו'. תנו רבנן משפחה אחת היתה בירושלים שהיו מתיה מתין בני י"ח שנה, באו והודיעו את רבן יוחנן בן זכאי, אמר להם שמא ממשפחת עלי אתם דכתיב ביה וכל מרבית ביתך ימותו אנשים לכו ועסקו בתורה וחיו, הלכו ועסקו בתורה וחיו והיו קורין אותה משפחת רבן יוחנן על שמו.

נמצא מזה דאפילו אם נגזר גזר דין בשבועה כמו שנגזר על בית עלי, מ"מ ע"י עסק התורה מבטלין הגזירה וכמו שמביא הגמרא

העובדא מירושלים במשפחה ההיא שהיתה נקראת משפחת רבן יוחנן.

- ה -

וא"כ, כיון שאמירת תהלים חשובה כהעסק בנגעים ואהלות, א"כ גם אמירת תהלים מכפרת על העוונות ומבטלת כל הגזירות, וזהו הטעם שתיקנו לומר ב' פעמים כל התהלים במשך חודש אלול, כדי שעייז יכופרו עוונות בני ישראל ויתבטלו כל הגזירות מעל ראשיהם.

- ו -

והטעם בפשטות מדוע לא נתקן שנעסוק בתורה יותר בחודש אלול, רק אמירת תהלים, י"ל בפשטות דאמירת תהלים שייך לכל אדם (משא"כ עסק התורה, דלאו כל אדם הוא בר הכי לזה) וכעובדא הנ"ל של הבעש"ט שאמר שאדם פשוט א' ביטל מעל ישראל את הגזירה.

- ז -

וז"ש רש"י ז"ל "ונכפר להם הדם וכו' שמשעשו כן יכופר להם העון", פי' עיי אמירת כפ"ר מזמורי תהלים (ב"פ כל המזמורים) יכופר להם העון, וע"כ צריכים לומר כפ"ר מזמורים שבתהלים בחודש אלול, טרם נכנסים לימים הנוראים אשר בהם אנו מתפללים על מחילת עוונותינו ועל שנה טובה ומתוקה.

- ח -

ויתבארו בזה דברי האבן עזרא שכתב ואתה תבער הדם הנקי וכו' כי לא ישפך דם נקי בארצך אם תעשה הישר בעיני ה'. פי' "הישר" בגימטריא תפל"ה, כמו שכתבו התוס' במסכת חגיגה, ועיקר התפילה שנוכל על ידה להכרית כל הדינים והמקטרגים, הוא עיי אמירת תהלים כנ"ל.

- ט -

וזהו מה שכתב בעל הטורים כפ"ר לעמך ישראל, מכאן שכל ישראל ערבין זה לזה. פי' כפ"ר בגימטריא ש', ב"פ ק"י מזמורי תהלים, דהטעם שעל כל או"א מישראל לומר ב' פעמים תהלים בחודש אלול הוא מתמת הערבות שעל כל אחד מישראל, לבטל מעל כל ישראל כל מיני גזירות קשות ורעות רח"ל, וע"כ כדאי לומר מזמורי תהלים כמנין כפ"ר כנ"ל.

- י -

וזהו ג"כ מ"ש בעל הטורים "כפר לעמך ישראל אשר פדית - ראשי תיבות בגימטריא זה הכהנים", ודקדקנו מה שייכות דבר זה לכהנים. אך י"ל דכהנים רומז למנהיגי העם, כנודע מספה"ק, ורומז הכתוב דדבר זה מוטל על מנהיגי העם, לעורר את ישראל לומר ב"פ תהלים בחודש אלול.

- יא -

גם ידוע דכהנים הם ממדת החסד, וכמאמר הכתוב (דברים ל"ג, ח') וללוי אמר תומיך ואוריך לאיש חסיד"ך.

- יב -

ועל פי זה יתיישב קושיא א', מדוע נגשו הכהנים דייקא. ולהנ"ל הכוונה, דכהני"ם רומז למנהיגי העם, ועליהם מוטל הדבר להשגיח על אנשי העיר בכל הענינים, ברוחניות ובגשמיות, וע"כ נגשו לומר ידינו לא שפכו את הדם הזה.

- יג -

וזהו גם ענין "זקני" העיר ההוא, דזק"ן רומז לרחמים, כמו שאמרו רז"ל שבשעת מתן תורה נגלה הקב"ה לישראל בבחינת זקן מלא רחמים. תזינן מזה דזק"ן רומז לרחמים.

- יד -

וזהו ענין "זקני העיר", פי' זקני העיר שעליהם לעורר רחמים על ישראל, מתוודים על זה שידינו לא שפכו את הדם הזה ועינינו

לא ראו, פ"י עי"ן היינו עינ"י העדה, שלא היינו בבחינת "עינ"י העדה כראוי, שלא תיקננו שיאמרו תהלים ועי"ז לא יארע כלום לאף אחד מאנשי העיר, וכעובדות הנ"ל.

- טו -

ועפ"י יתבאר מ"ש הכתוב ועל פיהם יהיה כל ריב וכל נגע, והקשינו (קושיא ב') מאי נפקא לן מינה כאן אם על פיהם יהיה כל ריב וכל נגע או לאו.

- טז -

אך להנ"ל י"ל ע"ד הרמז, ריב היינו לריב עם המקטרגים שרוצים לעורר מדת הדין ח"ו על ישראל, דעל צדיקי ומנהיגי העדה מוטל הדבר לריב תמיד עם המקטרגים וללמד זכות על ישראל, וגם לעורר את העם לתשובה ולאמירת תהלים בחודש אלול, וע"כ הזכיר הכתוב כאן "ועל פיהם יהיה כל ריב", ואם לא יריבו עם המקטרגים צריכים הם לדעת שעליהם מוטל "וכל נגע" ח"ו, דכל מה שיכול לקרות לאיזה אדם בתוך העיר מוטל על עיני העדה לבטל את זה מעיקרא, ע"י תקנות טובות ומועילות לאנשי העיר, שיוכיחו את אנשי העיר ללכת בדרך התורה והיראה, וגם למנוע כל גזירות רעות ח"ו מעל ישראל.

- יז -

ועל דרך זה יתיישב מה שהקשינו (דקדוק ג') במה שאמרו הזקנים "ידינו לא שפכו את הדם הזה ועינינו לא ראו", מה שיידבר זה לידיהם ועיניהם של הזקנים.

אך יש לומר על דרך הרמז, דו"ק ותשכח שבי התיבות "יד עין", עם האותיות והכולל עולים בגימטריא ק"ן, - והוא רמז נפלא לאמירת ק"ן מזמורי תהלים, דעי"ז מבטלים כח הקליפות והמשטינים בימים הנוראים. ויש לומר בדרך רמז, שזקני וכהני העדה התאונו על זה שלא השתדלנו שיאמרו ישראל אפילו פעם אחת כל ספר תהלים בחודש אלול, וכל שכן ב' פעמים.

- יח -

ויש לומר הרמז בתיבות "את הדם הזה", דג' תיבות אלו עם האותיות בגימטריא תהלי"ם חסר (475), והרמז בזה שהם מתאוננים שהחסירו מלעורר את העם לומר תהלים, וע"כ תהלי"ם חסר.

- יט -

ועל כן אומרים כעת "כפר" לעמך ישראל, שנשתדל כעת שבני ישראל יאמרו בי פעמים תהלים כמנין כפ"ר, והטעם בזה, עפ"י מה שאמרו רז"ל (ויקרא רבה פכ"ה) אם נכשל אדם בעבירה וכו' מה יעשה ויחיה, אם היה רגיל לקרות דף אחד קורא שני דפים ואם היה רגיל לשנות פרק אחד ישנה שנים, עיי"ש.

- כ -

וע"כ התקנה שיאמרו בי פעמים תהלים, לפי הנ"ל דאמירת התהלים חשובה כעסק בנגעים ואהלות, וע"כ כמו שאמרו רז"ל שהעצה להבעל תשובה הוא שיקרא בי דפים אם הי' רגיל לקרות דף אחד, כמו כן לגבי אמירת תהלים, שיכפול אמירת תהלים, במקום פעם אחת יאמר את כל התהלים בי פעמים, ודו"ק.

- כא -

וזהו שאמר הכתוב "ואל תתן דם נקי בקרב עמך ישראל", פי' דבזכות אמירת תהלים בי פעמים לא יהי' דם נקי ח"ו בקרב ישראל, ולא יאונה להם כל און.

- כב -

ועפ"י נבין גם סמיכות פסוקים אלו לפרשת כי תצא (קושיא ד'), כי תצא למלחמה על אויבך, דעיקר אויבי האיש הם הקליפות שרוצים לעורר מדת הדין ח"ו, ועיקר המלחמה נגדם הוא ע"י עסק התורה ואמירת תהלים שמכפרים עבירות האדם, דע"י כפרת העוונות ממילא מתבטלים טענות הקליפות נגד האדם הישראלי, ונתנו ה"א בידך ושבת שביו.

- כג -

ועל כן קורים פרשה זו בשבת מברכים חודש אלול, ובשאר השנים קורים פרשה זו בשבוע הראשונה של החודש, לרמז דהעיקר בחודש אלול הוא לבטל את מדת הדין ע"י אמירת תהלים ב"פ כמנין כפ"ר, וכנ"ל.

יעזור השי"ת שנזכה לשנה טובה ומבורכת, ויתבטלו כל הדינים מעלינו ומעל כל ישראל בזכות אמירת תהלים שישראל מרבים בהם בימים קדושים אלו, ובזכות אמירת תהלים, תהלות דוד בן ישי, נזכה לביאת משיח בן דוד בב"א, וכאמרנו "בעבור דוד עבדך", פ"י בזכות אמירת מזמורי דוד ע"ה, "אל תשב פני משיחך", רק תשלח לנו גואלינו בקרוב בב"א.

